

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

06 Mart 2015

7/56181
GK-62

Sayı : 89456481/610/ 178
Konu : Yazılı soru önergesi (7/56181)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.12.2014 tarihli ve 205527 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından verilen 7/56181 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (4 sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET KENAN TANRIKULU'NUN 7/56181 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Bakanlığımızca 2015 yılında işin yürütümü yönünden gerçekleştirilmesi planlanan programlı teftişlerde engelli istihdamının öncelikli risk olarak dikkate alınması karara bağlanmıştır. Bu doğrultuda, yürütülecek teftişlerde eksik engelli istihdamı tespit edilmesi durumunda bu aykırılığın giderilmesi sağlanacak, ilgili hükümlere riayet etmemekte ısrar eden işverenlik hakkında gerekli işlemler yapılacak, böylece işyerlerinin 4857 sayılı İş Kanununun 30'uncu maddesinde yer alan hükümlere uygun hareket etmesi sağlanacaktır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 30'uncu maddesi gereğince istihdamı zorunlu engelli kontenjanlarının takibi aylık olarak düzenli biçimde çalışma ve iş kurumu il müdürlüğü/hizmet merkezi tarafından yapılmakta olup, engelli işçi çalıştırma yükümlülüğüne uymayan işveren veya işveren vekiline çalıştırmadığı her engelli işçi ve çalıştırmadığı her ay için idari para cezası uygulanmaktadır. Kamu kuruluşları da bu para cezasından hiçbir şekilde muaf tutulmamaktadır.

Engelli çalıştırmayan işverenlere kesilen idari para cezalarının dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yıllar	Kamu (TL)	Özel (TL)	Toplam (TL)
2014	162.082,99	30.941.150,21	31.103.233,20
2013	1.737.674,74	15.000.716,47	16.738.391,21
2012	3.566.616,30	15.495.702,42	19.062.318,72
2011	24.181.969,12	25.160.158,28	49.342.127,40
2010			24.157.778,78
2009			22.532.427,77
2008			34.330.188,76
2007			18.521.752,98
2006			3.910.934,68

*2011 yılından önceki yıllarda engelli çalıştırmayan işverenlere kesilen idari para cezalarının kamu-özel ayrımı yapılamamaktadır.

Engelli ve eski hükümlü çalıştırmayan işverenlerden veya işveren vekillerinden tahsil edilen bu idari para cezaları, "Engelli ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Tahsil Edilen İdari Para Cezalarını Kullanmaya Yetkili Komisyona Dair Yönetmelik" hükümleri gereğince kurulan "Ceza Paralarını Kullandırmaya Yetkili Komisyon" tarafından, konusu engellilerin ve eski hükümlülerin mesleki eğitimi, engellinin iş bulmasını sağlayacak destek teknolojileri, engellinin işe yerleştirilmesi, işe ve işyerine uyumunun sağlanması rehabilitasyonu, istihdamı ve kendi işini kurmasına yönelik projelerden onaylananların giderlerine tahsis edilmektedir.

Söz konusu fonun yönetiminden sorumlu olan Komisyona sunulacak projeler ile girişimcilik eğitimi alan veya kuracağı meslekte eğitim almış engellilerden kendi işini kurmak isteyenlere toplamda 36 bin TL'ye kadar hibe desteği verilebilmektedir.

Ayrıca, İŞKUR'a kayıtlı engelli vatandaşlarımıza iş ve meslek danışmalığı hizmetleri verilerek ya mesleki niteliklerini artırmak için kurs veya işbaşı eğitim programlarına yönlendirilmekte ya da durumlarına uygun işlere yerleştirilmeleri sağlanmaya çalışılmaktadır.

Diğer yandan, 5763 sayılı Kanunla 4857 sayılı İş Kanununun 30'uncu maddesinin ilgili fıkrasında yapılan değişiklik ile 01.07.2008 tarihinden, özel sektör işverenlerince çalıştırılan tüm engelliler ile korumalı işyerlerinde çalıştırılan engellilerin prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı Hâzinece karşılanmaktadır.

Bilindiği üzere, TBMM Genel Sekreterliği, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, MİT Müsteşarlığı, Merkez Bankası, Ziraat Bankası, Halk Bankası 657 sayılı Kanun ve bu Kanunun 53' üncü maddesine istinaden yürürlüğe konulan "Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik" kapsamında bulunmamaktadır. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca Devlet Personel Başkanlığına elektronik ortamda intikal ettirilen bilgiler çerçevesinde Aralık 2014 tarihi itibarıyla hazırlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Engelli Personel İstihdamı ve Engellilere Tahsisli Kadro Kontenjanlarının Karşılaştırmalı Durum Cetveli"ne göre kamu kurum ve kuruluşlarında engelli çalıştırma yükümlülüğü kapsamında kabul edilen dolu memur kadro sayısı toplam 1.999.780'dir. Bu kurum ve kuruluşlarca engellilere tahsis edilmesi gereken kadro sayısı 60.218 adet olup, bu kadroların 35.332 dolu ve 24.886 boş bulunmaktadır.

Söz konusu 24.886 boş kadrodan toplam 21.688, 208 kamu kurum ve kuruluşundan sadece beşine ait olup bu kurumlar ve boş kadro sayılarına aşağıda yer verilmiştir.

Kurum	Kadro Sayısı
Milli Eğitim Bakanlığı	15.035
Adalet Bakanlığı	1.470
Diyanet İşleri Başkanlığı	2.450
Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Başkanlığı	1.735
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı	998
Toplam	21.688

Kalan toplam 3.198 boş kadro ise 203 kamu kurum ve kuruluşlarına aittir. Yukarıda bahsi geçen beş kuruma ait toplam 21.688 kadronun ise öğretmen, mübaşir, zabıt katibi, imam-hatip, müezzin-kayyum, kuran kursu öğreticisi, hemşire, ebe, sağlık memuru unvanlı kadrolar olması ve bu kadrolara eğitim durumu itibarıyla atanabilecek engelli adayın bulunmaması sebebiyle söz konusu münhal kadrolar engelli adayların eğitim durumundaki artışa paralel olarak süreç içerisinde doldurulabilecektir.

Öte yandan, mahalli idareler, özel idareleri ve belediyeler, il özel idareleri ve belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı müessese, işletme ve döner sermayeli kuruluşlarca elektronik ortamda intikal ettirilen bilgiler çerçevesinde Aralık 2014 tarihi itibarıyla hazırlanan "Mahalli İdareler ve Bağlı Kuruluşlarında Engelli Personel İstihdamı ve Engelli Kadro Kontenjanlarının Karşılaştırmalı Durum Cetveli"ne göre bu kurum ve kuruluşlarda engelli çalıştırma yükümlülüğü kapsamında kabul edilen dolu memur kadro sayısı ise toplam 77.304'tir. Bu kurum ve kuruluşlarca engellilere tahsis edilmesi gereken kadro sayısı ise 2.275 olup, kadroların 1.204'ü dolu ve 1.071'i ise boş bulunmaktadır.

Bu çerçevede, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında engelli memur istihdam edilebilecek toplam boş kadro sayısı 25.957'tir.

Engelli memur istihdamına ilişkin mevzuatta engellilere tahsisli boş kadrolarını doldurmayan kamu kurum ve kuruluşlarına herhangi bir şekilde boş işçi kadrolarında olduğu gibi maddi olarak cezai müeyyide uygulanmadığından ve engelli istihdamına her zaman öncelik verildiğinden bahisle, gerek 208 kamu kurum kuruluşuna gerekse mahalli idareler, özel idareler ve belediyeler, il özel idareleri ve belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı müessese, işletme ve döner sermayeli kuruluşlara yazılarla uyarıda bulunularak söz konusu boş kadrolarını 2015 yılında ivedilikle doldurulması gerektiği belirtilmiştir.

5378 sayılı Engelliler Kanununun 14'üncü maddesine göre engellilerin istihdamında hiçbir şekilde ayrımcılık yapılamayacağından, kamu kurum ve kuruluşları engellilere tahsis edilecek boş kadroları belirlerken engel gruplarına göre ayrıştıramamaktadırlar.

2015 yılında işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan engelliler için çalışma ortamının özel olarak düzenlendiği korumalı işyerlerinin yaygınlaştırılması amacıyla Belediye ve özel sektöre yönelik bilgilendirme çalışmaları devam edecektir.

2014 yılı içerisinde yürütülen “Kamuda Engelli İstihdamının Analizi Projesi” ile Kamu sektöründe memur olarak istihdam edilen engelli bireylerin çalışma ortamlarının değerlendirilmesi ve engelli istihdamının güçlendirilmesi için politika önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu proje sonucunda elde edilen veriler ile kamu sektöründe engelli istihdamının güçlendirilmesini yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Türkiye’de destekli istihdam modelinin geliştirilmesine yönelik 5 ilde (Ankara, İstanbul, Sakarya, Gaziantep ve Samsun) pilot uygulamayı kapsayan “İşe Atıl Hayata Katıl” projesi ile 60 iş koçu yetiştirilerek, mesleki eğitim almamış engelli birey için hem onun bireysel özelliklerine uygun hem de yerel düzeyde iş dünyasının ihtiyacını karşılayan, işgücüne katılımını sağlayacak mesleki ve ilgili becerilerin gerçek iş ortamlarında kazandırılması amaçlanmaktadır. Söz konusu proje 2015 yılında da devam edecek olup, pilot uygulamayı kapsayan bu çalışma ile destekli istihdam modelinin ülkemizde yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Engellilerin iş ve sosyal yaşamında daha fazla yer alabilmeleri amacıyla erişilebilirlik faaliyetleri yapılmaktadır. Erişilebilirlik (ulaşılabilirlik) engellilerin evlerinden çıkabilmeleri, başkalarına ihtiyaç duymadan binalara ve açık alanlara ulaşabilmeleri ve bunları kullanabilmeleri, kısaca toplumsal yaşama katılabilmeleri için yapılabilecek ve kentsel hizmetlerde alınması gereken fiziksel ve mimari tüm tedbirleri içermektedir. Ülkemizde yürütülen engellilerin erişilebilirliği ile ilgili çalışmaların toplumda yansımalarının ortaya konması, engellilerin erişilebilirliği ile ilgili bilgi ve bilinç düzeyinin incelenmesi, erişilebilirlik konusuna dikkat çekilmesi, farkındalığın artırılması ve araştırma sonrasında yapılacak çalışmaların planlanmasına yönelik veri elde edilmesinin sağlanması amacıyla 2015 yılında da çalışmalar yoğun bir şekilde devam edecektir.

2014 yılında EK PSS sonucu 2014/1 yerleştirmelerinde (1.616), 2014/2 yerleştirmelerinde (3.858) olmak üzere toplam 5.474 kadroya engelli adayın yerleştirilmesi yapılmıştır.

İşgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan engelliler için çalışma ortamının özel olarak düzenlendiği korumalı işyerlerine ilişkin yeni düzenleme ve tedbirleri içeren “Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik” 26 Kasım 2013 tarihinde 28833 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Korumalı işyerlerinin gerekli teknik donanımının Devletçe sağlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen hükümlere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile teşvikler getirilmiştir. Bu kapsamda getirilen teşvikler;

- Korumalı işyerinde istihdam edilen zihinsel veya ruhsal her bir engelli çalışan için asgari ücretin yıllık brüt tutarının %150’sini aşmamak üzere, diğer kişi ve kurumlarca karşılanan miktarlar da dahil, yapılan ücret ödemelerinin yıllık brüt tutarının %100’ü tutarında korumalı işyeri indiriminin gelir vergisi ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde beyannamede bildirilecek gelirlere indirilmesi sağlanır. Bu teşvik azami 5 yıl süre ile uygulanır.
- Korumalı işyerlerinde çalışacak zihinsel veya ruhsal engellilerin maaşları (belli oranda) Hâzineden karşılanır.

Buna göre korumalı işyerlerinde çalışacak zihinsel ve ruhsal engellilerden;

- Her engelli için 01.07.1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşım Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanununun 2’nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince ödenen aylık tutarı kadarı,

- 29.01.2004 tarihli ve 5084 sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 2'nci maddesi kapsamındaki illerde kurulmuş bulunan korumalı iş yerlerinde çalışan her engelli için ilaveten (a) bendi ile belirlenen tutarın yüzde 20'si,
- Korumalı iş yeri statüsü almak için ilgili mevzuatla çalıştırılması zorunlu olan sayıdan daha fazla engelli çalıştıran iş yerlerinde, zorunlu sayının üstünde çalıştırılan her engelli için ilaveten (a) bendi ile belirlenen tutarın yüzde 20'si işverene ödenir.

Korumalı işyerlerinde çalışan zihinsel veya ruhsal engellilerin işsizlik sigortası işveren payı primleri de Hâzineden karşılanır.

Korumalı işyerleri çevre temizlik vergisinden de muaftır.

Hasta alt bezi ve bunun gibi sarf malzeme fiyatları ile ilgili fiyat analiz çalışmaları başlatılmış olup, sonuçlarına göre değerlendirme yapılacaktır. Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) eki listelerinde yer alan tıbbi malzemeler herhangi bir firmanın ürününü belirtmeyecek şekilde marka, model, ithal, yerli vb. ayrımlarına yer verilmeksizin Kurumda yapılan bilimsel komisyon toplantılarında belirlenen genel tanımları ile listelerde yer almakta olup, bu malzemelerin temin edilme kriterleri ile ilgili de ilgili Kurumların görüşleri alınmaktadır.

Ayrıca, ülkemizde tıbbi cihazlar ile ilgili standartlar. Sağlık Bakanlığı tarafından Avrupa Birliği standartlarına uyumlu olarak hazırlanan Tıbbi Cihaz Yönetmeliği kapsamında düzenlenmekte olup, bu yönetmelikte bahsedilen kalite şartlarına haiz olmayan ve Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunca kayıt altına alınmayan tıbbi malzemelerin bedelleri de Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanmamaktadır.